CORRECT PILGEBRUIK: OPSPOREN VAN HIATEN IN DE KENNIS EN PROBLEMEN BIJ HET GEBRUIK, EN IS ER BETERSCHAP NA INTERVENTIE DOOR DE HUISARTS?

Haio: JANSSENS Annelies , U.A.
Promotor: HENDRICKX Kristin
Praktijkopleider: Andreakou Venetia , VAN MALDEREN Lutgart

Context: De orale combinatiepil lijkt goed gekend als anticontraceptivum. In de huisartsenpraktijk wordt regelmatig de vraag gesteld naar het opstarten van ?de pil?, of patiënten komen voor herhalingsvoorschriften. Maar er blijven vaak nog vragen omtrent (correct) pilgebruik. En ongeplande zwangerschappen komen ook nog al eens voor. Is dit een gevolg van pilfalen of komt het eerder door een gebrek aan kennis over correct pilgebruik? Wat weten patiënten over ?de pil? en (hoe) kunnen we ze beter informeren?

Onderzoeksvraag: Het doel van dit kwaliteitsverbeterend praktijkproject is de mogelijke hiaten in de kennis van vrouwelijke patiënten tussen 15 en 25 jaar over de werking van de combinatiepil op te sporen en na te gaan of deze patiënten problemen ervaren bij het correct gebruik ervan. Hieraan werd een interventie, namelijk het ophangen van een informatieve poster in de wachtzaal, gekoppeld om uiteindelijk te kunnen besluiten of de kennis over correct pilgebruik al dan niet toenam na deze interventie.

Methode: In de eerste plaats betreft het een prospectief en observationeel onderzoek. Aan vrouwelijke patiënten tussen 15 en 25 jaar binnen de huisartsenpraktijk werd een online vragenlijst met een luik sociaal- demografische gegevens en een luik kennisvragen aangeboden. Op basis van de antwoorden van deze steekproef werd dan een interventie ontwikkeld, namelijk een poster met informatie over correct pilgebruik, die getoond werd in de wachtzaal. Daarna volgde een nieuwe steekproef. Om te kijken of de steekproefgroepen onderling vergelijkbaar waren, werd een Fisher ?s exact test uitgevoerd. Door vergelijking van de antwoorden van de eerste en de tweede steekproef werd uiteindelijk nagegaan of de interventie, namelijk het ophangen van de poster in de wachtzaal, een invloed had op het kennisniveau over de werking en het gebruik van de pil.

Resultaten: In de eerste fase werd de vragenlijst door 38 personen voltooid. Wanneer meer dan 15% van de deelneemsters aan het onderzoek een vraag foutief beantwoordde, werd het correcte antwoord in de poster opgenomen. In de tweede onderzoeksfase werd de vragenlijst door 20 personen voltooid. Aan de oorspronkelijke vragenlijst van onderzoeksfase 1 werd niets veranderd, enkel werd bij aanvang de ja/neen-vraag ?Ik heb de poster over de anticonceptiepil in de wachtzaal opgemerkt en bekeken? toegevoegd. Qua demografische gegevens zijn de groepen uit steekproef 1 en steekproef 2 vergelijkbaar. Dit gegeven wordt ondersteund door de Fisher?s exact test: er was voor de gemeten parameters geen significant verschil tussen beide groepen. Op de meeste vragen werd redelijk gelijkaardig geantwoord. Enkele vragen echter werden duidelijk door meer deelneemsters correct beantwoord bij de 2de steekproef, namelijk: ?Als je de pil gebruikt, heb je geen eisprong meer?, ?als je 2 pillen vergeet in week 1 en je hebt seksueel contact gehad, moet je de noodpil gebruiken?, ?als je 2 pillen vergeet in de derde week kan je de stopweek overslaan en gewoon een nieuwe pilstrip beginnen en ben je toch veilig? en ?als je de pil neemt, stop je met groeien?. Anderzijds werd een andere vraag, ?wanneer je bloedverlies krijgt tijdens de dagen waarop je de pil inneemt, kan je best meteen stoppen met de pil? bij steekproef 2 veel vaker foutief beantwoord.

Conclusie: Dit onderzoek onthult dat er toch nog hiaten zijn in de kennis over en problemen bij het correct gebruik van de pil binnen de populatie jonge vrouwen tussen 15 en 25 jaar in deze dokterspraktijk. Voor de huisarts is er een belangrijke taak weggelegd met betrekking tot het informeren van patiënten over de werking en het correct gebruik van de orale combinatiepil. Media zoals een informatieve poster kunnen hierbij als hulpmiddel dienen, maar zijn geen vervanging voor een anticonceptieconsult.